

Інтеграційний поступ української освіти передбачає синхронізацію її розвитку зі стратегічними пріоритетами Стратегічної рамки. З метою гармонізації секторальних політик та законодавства у сферах освіти і науки з європейськими наказом МОН від 11 грудня 2023 року № 1501 затверджено Дорожню карту європейської інтеграції України у сферах освіти і науки до 2027 року. Виконання Дорожньої карти передбачає гармонізацію державних політик і законодавства України у сферах освіти і науки з правом (acquis) ЄС (Стратегічна ціль 1), співпрацю України з державами-членами ЄС у сферах освіти і науки (Стратегічна ціль 2), прийняття та використання учасниками освітнього процесу та науковцями цінностей ЄС (Стратегічна ціль 3) (Міністерство освіти і науки України, 2023).

У контексті цього актуальним є осмислення таких аспектів як становлення і розвиток інтеграційних ідей в освіті в кордонах ЄС; концептуальні засади європейської інтеграції та інтеграції в освіті; стратегічні орієнтири європейської інтеграції в освіті у документах ЄС; інноваційні практики інтеграції у загальній середній освіті в державах-членах ЄС, що визначено завданнями наукового дослідження відділу порівняльної педагогіки Інституту педагогіки НАПН України на 2024–2025 роки.

Список використаних джерел

- Верховна Рада України. (2014). *Угода про асоціацію між Україною, з однієї сторони, та Європейським Союзом, Європейським співтовариством з атомної енергії і їхніми державами-членами, з іншої сторони*. Офіційний Вебпортал Верховної Ради України. https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/984_011#Text
- Міністерство освіти і науки України. (2023). *Про затвердження дорожньої карти європейської інтеграції України у сферах освіти і науки до 2027 року*. <https://bitly.ws/3fu8n>
- European Commission. (2021). *Council Resolution on a strategic framework for European cooperation in education and training towards the European Education Area and beyond (2021-2030)*. <https://bitly.ws/FIu6>
- European Commission. (2022). *Communication from the Commission to the European Parliament, the European Council and the Council. Commission Opinion on Ukraine's application for membership of the European Union*. <https://bitly.ws/3fu8R>

ОСВІТА ТА ЦИФРОВІЗАЦІЯ: ІМПЕРАТИВ ІНТЕГРАЦІЇ УКРАЇНИ ДО ЄВРОПЕЙСЬКОГО ОСВІТНЬОГО ПРОСТОРУ. Джурило А. П.

Старший науковий співробітник відділу порівняльної педагогіки Інституту педагогіки НАПН України, канд.пед.наук

Ключові слова: цифрове суспільство, новітні цифрові технології, програма «Цифрове десятиліття Європи: 2030 (Цифрове десятиліття).

Цифрове суспільство та новітні цифрові технології несуть із собою нові способи провадження освітньої, професійної чи дослідницької діяльності, реалізації амбіцій чи навіть просто розваг. Вони також приносять нові свободи та права і дають громадянам можливість вийти за межі фізичних спільнот, географічного розташування та соціальних позицій.

Однак існує ще багато викликів, пов'язаних з цифровою трансформацією. Цифровий світ має ґрунтуватися на спільних цінностях, де ніхто не залишається позаду, де кожен користується свободою, захистом і справедливістю. Нова амбітна програма Європейського Союзу «Цифрове десятиліття Європи: 2030» (*Digital Decade: 2030*) має на меті сформувати цифрові навички використання повсякденних технологій у всіх громадян ЄС. Окрім цього ціль програми – покращити базові та просунуті цифрові навички громадян; просувати використання новітніх технологій, таких як штучний інтелект, дані та хмарні технології, у бізнесі ЄС; продовжувати розвиток інфраструктури зв'язку, обчислювальної техніки та даних ЄС; зробити державні послуги та адміністрування доступними онлайн.

НАВИЧКИ

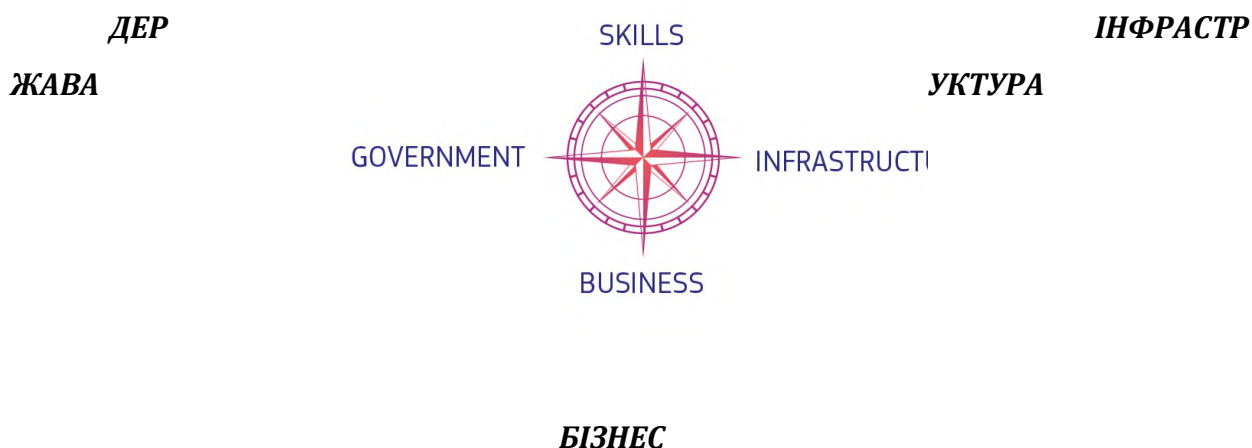

Рис. 1. Блоки програми ЄС «Цифрове десятиліття: 2030»

Джерело: European Commission. *Europe's Digital Decade: digital targets for 2030*

Завдання в блоці «НАВИЧКИ» передбачають: збільшення кількості ІСТ-спеціалістів до 20 мільйонів з урахуванням гендерної конвергенції; забезпечення оволодіння базовими цифровими навички мінімум 80% населення ЄС. Блок «БІЗНЕС», тобто цифрова трансформація бізнесу, передбачає, по-перше, масштабне впровадження новітніх технологій. Мета полягає у тому, щоб мінімум 75% компаній ЄС використовують хмарні технології, штучний інтелект або великі дані (Big Data). По-друге, розвиток інноваторства: зростання масштабів та фінансування, щоб подвоїти кількість «unicorns» («єдиноногами» називають стартап ідеї чи стартапи (глобальні компанії, додатки, ігри та сервіси, що періодично зароджуються в місцевих коворкінгах та виходять на локальні ринки) в ЄС. По-третє, збільшення до понад 90% малих та середніх підприємств, які досягнуть принаймні базового рівня цифрової інтенсивності. У блоці «ІНФРАСТРУКТУРА» передбачається поліпшення можливостей мережевої взаємодії (доступність гігабайт для кожного), використання передових напівпровідників та подвоєння частки ЄС у їх світовому виробництві, збільшення кількості «хмар» до 10.000 кліматично нейтральних високо захищених периферійних вузлів для зберігання даних, створення першого комп'ютера з квантовим прискоренням до 2025 р. Блок «ДЕРЖАВА», передбачає надання 100% ключових державних послуги онлайн, забезпечення 100% громадян доступом до медичних записів онлайн, а також 100% доступ громадян до цифрової ідентифікації.

Цифрове десятиліття – це всеосяжна концепція, яка керуватиме всіма діями, пов'язаними з цифровими технологіями. Метою Цифрового десятиліття є забезпечення того, щоб усі аспекти технологій та інновацій працювали на користь людей. Рамки Цифрового десятиліття включають політичну програму, цілі, завдання, багатонаціональні проекти, а також права та принципи. Цілі Цифрового десятиліття – це вимірювані цілі для кожної з чотирьох сфер: зв'язок, цифрові навички, цифровий бізнес і цифрові державні послуги. Цілі Цифрового десятиліття визначають держави-члени ЄС, а Єврокомісія щорічно звітує про результати. Багатонаціональні проекти дозволять державам-членам об'єднати інвестиції та запустити масштабні транскордонні проекти. Права та принципи Цифрового десятиліття відображають цінності ЄС, які необхідно поважати у цифровому світі.

Декларація про цифрові права та принципи (2022) складається з 6 розділів: перенесення людей та їхніх прав у центр цифрової трансформації; підтримка солідарності та інклюзії; забезпечення свободи вибору в Інтернеті; сприяння участі в

цифровому публічному просторі; підвищення безпеки, захищеності та розширення прав і можливостей людей; сприяння сталості цифрового майбутнього.

Програмою «Цифрове десятиліття Європи: 2030» передбачається стимуляція цифрової освіти. Для досягнення її цілей ЄС запровадив План дій з цифрової освіти (*Digital Education Action Plan, DEAP*), що містить 13 заходів. 23 листопада 2023 року Рада ЄС ухвалила дві Рекомендації Ради, які визначають політичні рамки для сприяння цифровій освіті в ЄС. Ці два політичні документи відповідають двом заходам DEAP (заходам 1 і 10). Перша Рекомендація про «ключові сприятливі фактори для успішної цифрової освіти» стосується розвитку екосистеми цифрової освіти, тоді як другий текст, Рекомендація про «вдосконалення надання цифрових навичок та компетенцій в освіті», спрямований на покращення цифрових навичок.

Рекомендація Ради щодо ключових факторів закликає держави-члени ЄС розробити національні стратегії цифрової освіти та навичок, продовжувати інвестувати в цифрове обладнання та інфраструктуру, щоб забезпечити всіх вчителів персоналізованими пристроями, а також проводити більше тренінгів для вчителів з питань цифрового освітнього контенту та інструментів, впроваджувати заходи з підвищення обізнаності про кібербезпеку в школах. Європейська комісія підтримує держави-члени шляхом надання рекомендацій щодо того, що таке високоякісний цифровий освітній контент, проведення опитування про те, як школи в ЄС використовують цифрові інструменти, які будуть проводитися кожні три роки, починаючи з 2025 року, а також шляхом сприяння створенню «рамки інтероперабельності» (структура функціональної сумісності) для закладів вищої освіти. Метою всіх цих зусиль є забезпечення «універсального доступу до інклюзивної та якісної цифрової освіти» по всьому ЄС.

Друга Рекомендація Ради ЄС щодо вдосконалення надання цифрових навичок стосується всіх секторів освіти і навчання та всіх рівнів цифрових навичок, від базових до просунутих. У тексті міститься заклик до держав-членів встановити національні цілі щодо цифрових навичок, сприяти участі «пріоритетних або важкодоступних груп», наприклад, через освіту для дорослих, а також розпочати викладання інформатики з початку обов'язкової освіти. Комісія також розробить рекомендації щодо засобів викладання та навчання інформатики, підтримує визнання сертифікатів з цифрових навичок, створивши новий Європейський сертифікат з цифрових навичок.

Для того, щоб ЄС досягнув своєї мети – 20 мільйонів ІКТ-спеціалістів та 80% базових цифрових навичок до 2030 року, – вкрай необхідна активізація зусиль на

національному рівні. У 2019 р. лише 56% населення працездатного віку мали базові цифрові навички. Цей показник, ймовірно, збільшиться через демографічні зміни, коли на ринок праці вийде більше вихідців з цифрових технологій. Що стосується фахівців з ІКТ, то у 2020 році в ЄС їх було 8,4 мільйона. Вирішити цю проблему складніше, оскільки в цьому секторі існує величезний гендерний дисбаланс. Тому Рекомендація закликає до сприяння гендерно збалансованому засвоєнню викладання та навчання інформатики.

У контексті інтеграції України до ЄС дуже важливим є долучення нашої держави до заходів передбачених програмою «Цифрове десятиліття Європи: 2030». З одного боку, Україна має значні здобутки в рамках цифровізації державних, адміністративних та медичних послуг. Проте ми стикаємося зі схожими проблемами, коли йдеться про брак ІКТ-спеціалістів, їх гендерному дисбалансу. Окрім цього існують невідповідності у підготовці майбутніх ІКТ-фахівців, потребує покращення цифрова культура громадян.

Список використаних джерел

1. European Commission (2022). Europe's Digital Decade: digital targets for 2030. URL: https://commission.europa.eu/strategy-and-policy/priorities-2019-2024/europe-fit-digital-age/europes-digital-decade-digital-targets-2030_en
European Commission (2021). Digital Education Action Plan (2021-2027). URL: <https://education.ec.europa.eu/focus-topics/digital-education/action-plan>

РОЛЬ ЦИФРОВИХ ОСВІТНІХ ХАБІВ У СУЧАСНОМУ ОСВІТНЬОМУ СЕРЕДОВИЩІ.

Гриценчук О. О.

Канд.пед.наук, ст.наук.співр., старший науковий співробітник відділу компаративістики інформаційно-освітніх інновацій Інституту цифровізації освіти НАПН України, м. Київ.

Ключові слова: освітнє середовище, цифрові хаби, цифрові освітні ресурси, цифрове освітнє середовище

Одним із інструментів сучасного освітнього середовища як вітчизняної, так і зарубіжної освіти є цифрові освітні хаби. Проблемам побудови та розвитку цифрового освітнього хабу як інноваційної складової цифрового освітнього простору присвячені роботи вітчизняних та зарубіжних науковців, а саме: аспекти розбудови хабу у закладах вищої освіти висвітлили у своїх публікаціях Н. Бондар, В. Губеня, С. Ізбаш, І. Підтілок, Л. Шаран [1]; роль хабу у моделюванні процесів інтернаціоналізації вищої освіти та підготовки майбутніх учителів досліджено О. Гринькевич, Н. Лутчин, [2, 3]; опорні школи (школи-хаби) описані Н. Клокар [4]; цифрову складову та особливості